

INDYWIDUALNY PROGRAM EDUKACYJNO – TERAPEUTYCZNY

dla ucznia z Zespołem Aspergera (ZA)

dla II etapu edukacyjnego

Podstawowe informacje o uczniu:

Imię i nazwisko ucznia:

Data urodzenia:

Klasa: V

Wychowawca:

Imiona i nazwiska rodziców:

Adres zamieszkania:

Podstawa wdrożenia programu edukacyjno – terapeutycznego: ze względu na niepełnosprawność dziecka z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera

Termin realizacji IPET: do ukończenia II etapu edukacyjnego.

Informacje na temat orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego:

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego Nr/18/19 z dnia r. wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w.....

Okres wydania orzeczenia: do ukończenia II etapu edukacyjnego.

I. Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem.

Aby umożliwić uczniowi realizację jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, należy:

- objąć ucznia zajęciami rewalidacyjnymi oraz pomocą psychologiczno – pedagogiczną w formie zajęć rozwijających uzdolnienia (z historii),
- dostosować wymagania edukacyjne oraz metody pracy w trakcie bieżącej pracy z uczniem do jego specjalnych potrzeb poprzez:
 - podczas ustalania oceny oddzielenie obszarów, w których trudności wynikają ze specyfiki zaburzenia (np. zaburzenia sensoryczne, trudności z rozumieniem treści, zwłaszcza abstrakcyjnych, trudności w planowaniu samodzielnej pracy),
 - nie dyskwalifikowanie prac pisemnych z powodu obniżonej sprawności graficznej pisma; zezwolenie, by ważniejsze prace zostały napisane na komputerze,
 - podczas pisemnych sprawdzianów wydłużenie czasu, jeżeli tempo pracy odbiega od grupy,

- upewnianie się czy uczeń rozumie treść poleceń, zadania i potrafi ustalić kolejność czynności prowadzących do jego rozwiązania,
- udzielanie pomocy uczniowi w tworzeniu planu wypowiedzi, który ułatwi mu zachowanie logiczności i przekazanie intencji wypowiedzi w przejrzysty sposób,
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych. Wyjaśnianie ich za pomocą obrazków albo przeciwieństw np. przyjaźń – wrogość;
- na lekcjach w – f monitorowanie aktywności ruchowej związanej z rywalizacją (trudności z rozumieniem reguł, radzeniem sobie z porażką); dbanie o losowe przydzielanie grup (dzieci z ZA mogą mieć słabszą kondycję, częściej wykazują niezgrabność ruchową co sprawia, że są pomijane lub niechętnie wybierane do grupy zawodników),
- staranie się o to, aby uczeń zawsze miał z kim wykonywać zadania grupowe i asymilował się ze środowiskiem w każdej sytuacji: na lekcji, w trakcie przerwy, przebierania w szatni, w bibliotece czy w czasie wycieczki klasowej,
- wspieranie poleceń ustnych przedstawienie ich w sposób wizualny, zależnie od poziomu rozumienia ucznia np. poprzez zapisanie polecenia na kartce, czy pokazanie zdjęcia,
- w związku z trudnościami w prawidłowym odczytaniu przez sygnałów pozawerbalnych, każdy wyraz twarzy i gest powinien być poparty informacją słowną,
- otoczenie ucznia dyskretną opieką, gdyż może się on stać łatwym obiektem zaczepek, prowokacji,
- uwzględnienie wysokich umiejętności ucznia, które wykazuje i stwarzanie warunków do ich rozwoju.
- Dostosować warunki i wymagania egzaminacyjne do stwierdzonej niepełnosprawności z komunikatem CKE (dostosowania dla uczniów z ZA),

Przy realizacji programu wykorzystane zostaną następujące **metody i formy pracy**:

- elementy pedagogiki zabawy,
- metody samodzielnych doświadczeń,
- metody zadań stawianych do wykonania,
- metody ćwiczeń utrwalających,
- stymulacja polisensoryczna, czyli poznawanie przez patrzenie, słuchanie, dotykanie,
- ćwiczenia relaksujące,
- gry symulacyjne,
- gry planszowe i komputerowe,
- naśladownictwo pozytywnych postaw i zachowań,
- wycieczki,
- ćwiczenia doskonalące percepcję wzrokową, słuchową, umiejętność czytania, pisanie i liczenia,
- ćwiczenia logopedyczne,
- ćwiczenia poprawiające orientację w terenie,
- obcowanie z książką, prasą dziecięcą, telewizją, komputerem, - karty pracy i karty ćwiczeń.

Realizując niniejszy program warto zastosować **aktywne metody pracy**, dzięki nim uczeń zdobędzie wiadomości lub umiejętności poprzez działanie i przeżywanie. Nauczanie powinno być całościowe, zintegrowane, a także sytuacyjne. Pamiętać trzeba o dobrym

samopoczuciu ucznia w czasie zajęć. Metody poglądowe najprościej oprzeć na obserwacji, autentycznych osób i przedmiotów. Pomocniczo można zastosować proste ilustracje, czy modele. Nieoceniona pozostaje metoda dramy, podczas której uczeń ma możliwość aktywnego działania w konkretnej, zaaranżowanej przez nauczyciela sytuacji. Ważne jest też nastawienie na poznanie wielozmysłowe. Można zastosować także pokaz. Dobre efekty daje praca poprzez naśladownictwo - nauczyciel demonstruje dane zachowanie lub czynność, a uczeń powtarza ją. Należy stosować dużą ilość powtórzeń. Można organizować wycieczki stosownie dobrane do tematyki zajęć.

Zastosowanie metody słownej jest koniecznością, jeśli mamy przygotować ucznia do funkcjonowania w otaczającym nas świecie. Nauczyciel powinien pamiętać o zastosowaniu prostego słownictwa, zrozumiałego dla uczestnika zajęć. Komunikaty powinny być krótkie i jednoznacznie sformułowane. Powtarzać należy je często wiele razy. Ważna jest przy tym odpowiednia mimika oraz gesty prowadzącego rewalidację.

Forma pracy: indywidualna i grupowa.

Środki dydaktyczne:

- karty pracy, wzory i szablony,
- literatura i prasa,
- autentyczne przedmioty, modele, obrazki, symbole, piktogramy,
- przybory szkolne i plastycznie - techniczne, narzędzia różne,
- środki audiowizualne, komputer, programy multimedialne,
- układanki, rebusy, krzyżówki dydaktyczne, gry planszowe, puzzle,
- relaksacyjne teksty oraz muzyka.

Cele rozwojowe i terapeutyczne realizowane podczas wszelkich zajęć z uczniem powinny w szczególności obejmować:

- Nabywanie wiedzy i umiejętności szkolnych,
- Rozwijanie zainteresowań i zdolności,
- Poszerzanie umiejętności społecznych,
- Podnoszenie zdolności komunikacyjnych,
- Poprawę tempa pracy i umiejętności koncentrowania się na zadaniu,
- Budowanie u chłopca pozytywnej samooceny i adekwatnego poczucia własnej wartości poprzez rozwijanie wiedzy o swoich mocnych i słabych stronach.

Osiągnięcia wymienionych celów terapeutycznych i rozwojowych będzie możliwe dzięki udziałowi chłopca w zajęciach rewalidacyjnych oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Pozwoli to na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych oraz wpłynie stymulująco na rozwój sfery emocjonalnej, społecznej i poznawczej.

II. Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem

Zakres działań o charakterze rewalidacyjnym w ramach **zajęć rewalidacyjnych**

Działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia i wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu szkoły powinny obejmować:

- W ramach zajęć rewalidacyjnych:
 - usprawniać umiejętności fonologiczne,
 - ćwiczyć sprawność manualną i grafomotoryczną,
 - prowadzić trening komunikacji społecznej, zarówno bezpośredniej, czyli naukę komunikowania się z rówieśnikami, jak i pośredniej, tj. za pomocą listu, telefonu czy Internetu z uwzględnieniem różnych elementów takich jak: nawiązywanie i kontynuowanie dialogu, aktywne słuchanie, podtrzymywanie rozmowy, itp.
 - ćwiczyć umiejętności społeczne, czyli: zawieranie znajomości, słuchanie, zadawanie pytań, odmawianie, inicjowanie rozmowy, dyskutowanie, reagowanie na krytykę i jej wypowiadanie, radzenie sobie z uczuciami i ich wyrażanie, np. gniewu i rozczarowania, jak również mówienie komplementów,
 - zwiększać rozumienie emocji i świadomość ich różnorodnego wpływu na zachowanie oraz wskazywać właściwe sposoby radzenia sobie z nieprzyjemnymi emocjami,
 - kształtować wiedzę o sobie, adekwatną samoocenę,
 - zwiększać zdolność rozumienia metafor, powiedzeń, ironii,
 - udzielanie pomocy w rozumieniu niepisanych zasad i reguł w społeczności szkolnej wykorzystując w tym celu rysunki i komiksy.

- W ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formie zajęć rozwijających uzdolnienia zorganizować pomoc w wybranym obszarze zainteresowań oraz:
 - poszerzać wiedzę i umiejętności ucznia poprzez stosowanie aktywnych metod pracy oraz różnorodnych pomocy edukacyjnych,
 - rozwijać zainteresowania historyczne ucznia,
 - opierając się na treściach opracowanych w ramach zajęć lekcyjnych, rozszerzać materiał programowy.

Nauczyciele i specjaliści w **codziennej pracy** z uczniem są zobowiązani:

- starać się podnosić samoocenę dziecka z ZA w celu zwiększenia poczucia jego własnej wartości, efektywności pracy i możliwości osiągnięcia sukcesu;
- włączać wszelkie metody aktywizujące na lekcjach, omawiać na bieżąco wszystkie problemy natury wychowawczej;
- w miarę możliwości przy pomocy psychologa stworzyć swoistego rodzaju grupę wsparcia dla rodziców dziecka w celu wymiany doświadczeń, wspólnego konstruktywnego rozwiązywania aktualnych problemów;
- kryteria oceny dziecka z ZA nie powinny odbiegać od oceny jego zdrowych rówieśników, gdyż zazwyczaj ma normę intelektualną, a ponadto posiada szczególne uzdolnienia w ramach przedmiotów, które go interesują;
- nauczyciel powinien bazować na mocnych stronach ucznia, a rozwijać słabsze, a także bardzo dbać o sferę emocjonalno-motywacyjną ucznia z ZA;

- ocenę z zachowania wystawiać mając na uwadze specyfikę ZA;
- wspierać zainteresowania i uzdolnienia ucznia, dawać możliwość wykazania się na forum klasy;
- planować pracę z dzieckiem oraz opanowywać niepokój w szkolnym chaosie.

III. Formy i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane.

Zalecenia Zespołu		
Formy i sposoby pomocy	Zaznaczyć przy właściwym x	Okres
Zajęcia rewalidacyjne	x	III - VI 2018/2019
Zajęcia rozwijające uzdolnienia historyczne	x	III - VI 2018/2019
Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne	x	2018/2019

Ustalone przez dyrektora placówki formy, sposoby i okresy udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, ustalone przez dyrektora

Ustalenia Dyrektora			
Formy i sposoby pomocy	Wymiar godzin	Okres	Podpis dyrektora
• Zajęcia rozwijające uzdolnienia historyczne	1 godzina tygodniowo	III - VI 2018/2019	
• Zajęcia rewalidacyjne	2 godziny tygodniowo	III - VI 2018/2019	
• Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne	1 godzina tygodniowo	2018/2019	
Porady i konsultacje.	x	2018/2019	wg potrzeb

IV. Działania wspierające rodziców ucznia zakres współdziałania z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, poradniami specjalistycznymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

Współdziałanie z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną obejmuje:

- konsultacje związane z prawidłową interpretacją zapisów zawartych w orzeczeniu,
- pomoc w dokonaniu wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania dziecka oraz w opracowaniu i modyfikacji IPET-u.

Współpraca z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej: organizowanie pomocy materialnej, opłacanie szkolnych obiadów, wspieranie wychowawczej funkcji rodziny. Działania adresowane do rodziców obejmują pomoc w dotarciu do opieki społecznej i uzyskaniu niezbędnych świadczeń.

Ponadto:

- współpracować z rodzicami w zakresie przewyżniania zaistniałych trudności na etapie planowania i wdrażania rozwiązań,
- umożliwić rodzicom konsultacje z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole,
- na bieżąco informować rodziców o postępach syna ewentualnych trudnościach edukacyjnych, społecznych czy emocjonalnych,
- wskazywanie i podkreślanie postępów nie tylko w nauce czy zachowaniu, ale też w rozwoju zainteresowań,
- szukanie wspólnych sposobów rozwiązywania napotykanego problemów.

W ramach działań wspierających rozwój emocjonalny ucznia:

- zagwarantować chłopcu wsparcie psychologiczne np. poprzez zapewnienie kontaktu z pedagogiem szkolnym lub zaufanym nauczycielem/wychowawcą na konkretnie określonych zasadach,
- udzielać wsparcia w sytuacjach emocjonalnie trudnych (np. konfliktu z rówieśnikami, doświadczenia porażki itp.)
- szybkie i zdecydowane reagowanie na wszelkie niepokojące sygnały płynące ze strony chłopca (zachowania, wypowiedzi, wytwory szkolne),
- zachęcać do podejmowania określonych ról społecznych w klasie i szkole.

V. Zajęcia rewalidacyjne oraz inne zajęcia o odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia

Uczeń uczestniczy w indywidualnych zajęciach rewalidacyjnych w wymiarze 2h/tygodniowo, prowadzonych przez oligofrenopedagoga, w zajęciach rozwijających zainteresowania historyczne w wymiarze 1 godziny tygodniowo i w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Program pracy opracowany został w oparciu o zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Szczegółowe cele oraz oddziaływania rewalidacyjne opracowane są w programie zajęć rewalidacji indywidualnej.

Oddziaływania rewalidacyjne pozwolą zmniejszyć trudności w funkcjonowaniu chłopca wynikające z niepełnosprawności. Rozwój uzdolnień i zainteresowań przyczyni się do pogłębiania wiedzy z kręgu zainteresowań ucznia. Dodatkowe wsparcie pozwoli mu nawiązać satysfakcjonujące relacje z rówieśnikami i pozytywnie zaistnieć w środowisku, monitoring stanu emocjonalnego ucznia umożliwi odpowiednio szybkie reagowanie w zależności od potrzeb, a wsparcie środowiska rodzinnego pozwoli na ujednolicenie oddziaływań wychowawczych.

Objęcie ucznia zajęciami rewalidacyjnymi ma na celu rozwinięcie funkcji intelektualno – poznawczych, motorycznych, komunikacyjnych, i społecznych, które aktualnie funkcjonują na niskim poziomie, co jest bezpośrednim skutkiem zdiagnozowanej niepełnosprawności. Zorganizowane przez szkołę działania wspierające rodzica ułatwią współpracę nauczycieli ze środowiskiem rodzinnym, co korzystnie wpłynie na całokształt funkcjonowania Karola w środowisku szkolnym.

VI. Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w zakresie realizacji zadań:

- Bieżące informowanie o postępach dziecka z naciskiem na osiągnięcia, mocne strony.
- Psychoedukacja na temat możliwości i potrzeb dziecka w danym wieku.
- Instruktaż – jak wspierać rozwój dziecka (zajęcia i warsztaty pokazowe).
- Dostarczanie pomocnej literatury.
- Wspólne kształtowanie w czasie zajęć umiejętności uczenia się, pozyskiwanie i wykorzystywanie informacji, planowanie pracy własnej, współdziałania z innymi, wymiana doświadczeń specjalistów z rodzicami w zakresie efektów pracy z dzieckiem.
- Wymiana spostrzeżeń odnośnie pojawiających się zmian w poziomie funkcjonowania ucznia.
- Przekazywanie rodzicom swojej wiedzy z dziedziny pedagogiki i psychologii ułatwiającej im nawiązywanie kontaktu z własnym dzieckiem.

VII. Rodzaj i sposób dostosowania warunków organizacji kształcenia do rodzaju niepełnosprawności ucznia, w tym zakresie wykorzystywania technologii wspomagającej kształcenie:

1. Uczeń realizuje podstawę programową kształcenia ogólnego dla uczniów niepełnosprawnością (z Zespołem Aspergera) Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r.

Indywidualnie realizowane są zajęcia rewalidacyjne i zajęcia korekcyjno - kompensacyjne.

2. Nauczyciele dbają o to, by:

- Monitorować pracę dziecka na bieżąco,
- Sprawdzać zrozumienie poleceń, udzielanie dodatkowych wyjaśnień,
- Stosować krótkie, konkretne, jednorazowe polecenia;
- Słowny przekaz powinien być wspomagany wizualnie, poprzez doświadczenie, czy odwołanie się do konkretnego.
- Tłumaczyć nowe pojęcia posiłkować się materiałem konkretnym, pogładowym (ilustracje, rysunki, schematy, prezentacje multimedialne, filmy oraz stosować eksperymenty i ćwiczenia);
- Dzielić pracę na etapy,
- Przydzielać zadania dostosowane do możliwości ucznia, krótkich, rzeczowych, angażujących poznawczo,
- Dostosować czas pracy do jej możliwości psychofizycznej,
- Kształtować umiejętności niezbędne do osiągnięcia samodzielności (np. dbałość o zdrowie, przestrzeganie zasad higieny, organizowanie sobie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań),
- Wzmacniać motywację do wysiłku umysłowego poprzez dostrzeganie wszelkich postępów w nauce, aktywności i samodzielności.
- Wzbogacać słownictwo bierne i czynne;

3. Wskazane jest zaopatrzenie ucznia w sprzęt specjalistyczny oraz wykorzystanie różnorodnych środków dydaktycznych w tym technologii informacyjno – komunikacyjnej z profesjonalnym oprogramowaniem w celu zwiększenia ilości kanałów przekazywania informacji.
4. Uczeń podlega ocenie zgodnej z ocenianiem wewnątrzszkolnym dla uczniów z normą intelektualną.

VIII. Określenie zakresu współpracy z :

Poradnia/instytucja	Zakres współpracy
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	- konsultacje, porady, warsztaty - zgłoszenie ucznia na badanie kontrolne przed ukończeniem II etapu edukacyjnego

IX. Ocena efektywności zaplanowanych działań:

Oceny efektywności zaplanowanych działań wraz z wnioskami do dalszej pracy dokonują nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia z uczniem.

Ocena ta znajduje się w indywidualnej teczce ucznia.

Program opracowały:

Akceptacja rodziców:

Niniejszy program akceptuję.